

Examination of High School Students' Metaphorical Perceptions Regarding the Concept of 'Live Lesson': An Example of EBA

Fadime YILMAZ AKSAK, Ministry of National Education, ORCID ID: 0000-0003-3826-5189
Ahmet KARA, Inonu University, ORCID ID: 0000-0002-6196-2292

Abstract

In the education system, which has been negatively affected by the pandemic, emergency remote education has been rapidly adopted. The emergency remote education process was carried out in different ways at each grade. The aim of this study is to examine high school students' metaphorical perceptions regarding the 'live lesson' that they attend through EBA and to determine the meanings that students attribute to this concept. The study was carried out with the phenomenology model which is one of the qualitative research designs. The metaphor technique was used as a data collection method. The study group of this research consists of 43 students from high schools located in the central districts of Malatya province in the 2020-2021 academic year. Students were asked to write their metaphors about the concept of 'live lesson'. The data were analyzed using descriptive and content analysis methods. As a result of the data analysis positive, negative, and neutral themes were generated from categories obtained from the reasons for the metaphors. According to this, high school students mostly had negative perceptions regarding the concept of EBA live lessons continued in the emergency remote education process. According to the results of the research, it can be said that emergency remote education met the educational needs of the students during the pandemic but they could not get efficiency from the distance education as they expected and wanted.

Keywords: Emergency remote education, Live lesson, EBA, Metaphor, Pandemic

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 25, No 3, 2024
pp. 1311-1334
[DOI](#)
10.17679/inuefd.1483608

[Article Type](#)
Research Article

[Received](#)
15.05.2024

[Accepted](#)
10.12.2024

Suggested Citation

Yilmaz Aksak, F. & Kara, A. (2024). Examination of High School Students' Metaphorical Perceptions Regarding the Concept of 'Live Lesson': An Example of EBA. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 25(3), 1311-1334. DOI: 10.17679/inuefd.1483608

This article was developed from the paper presented at the International conference on Global Practice of Multidisciplinary Scientific Studies dedicated to the 100th Anniversary of "Georgian Technical University – GTU", June 24-26, 2022 / Tbilisi, Georgia.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Education is a process in which an individual is involved throughout his/ her life and its importance cannot be overstated. Since it affects the individual, education should not be limited to a single framework. In fact, education differs according to the environment, time, and the way it is realized (Oral & Yazar, 2017, p. 7). In some cases, individuals cannot attend face-to-face education. In this case, the concept of distance education comes into our lives as a savior. Distance education with the developments in information and internet technology enables people to learn independently of time and space limitations (Epeçan & Pesen, 2017. p. 628). The education system was affected badly by the COVID- 19 pandemic in terms of health, economy, and social life. As the global pandemic was observed in our country, schools were closed and face-to-face education was suspended at all levels. Distance education continued with the participation of students in live lessons created by the school administration and opened by the teachers through the EBA (Education Information Network) platform.

Purpose

In the education system, which has been negatively affected by the pandemic, emergency remote education has been rapidly adopted. The emergency remote education process was carried out in different ways at each grade. The aims of this study are to examine high school students' metaphorical perceptions regarding the concept of 'live lesson' that they attend through EBA; the content of the live lessons and the activities carried out during these live lessons and to determine the meanings that students attribute to this concept.

Method

The study was carried out with the phenomenology model which is one of the qualitative research designs. The metaphor technique was used as a data collection method. The study group of this research consists of 43 students from high schools located in the central districts of Malatya province in the 2020-2021 academic year. Students were asked to write their metaphors about the concept of 'live lesson', the content of the live lessons, and the activities carried out during these live lessons; along with their demographic characteristics, through a form. The data were analyzed by descriptive and content analysis methods.

Findings

Students produced several metaphors regarding the concept of 'live lesson'; the content of live lessons and activities done during the live lessons. They produced 37 metaphors related to the concept of 'live lesson'; 39 metaphors related to the content of live lessons; and 35 metaphors related to the activities done during the live lessons. As a result of the data analysis; positive, negative, and neutral themes were generated from categories obtained from the reasons for these metaphors. When considering the concept of 'live lesson', 'book' was used mostly as a metaphor. Although it is in a positive category, high school students mostly had negative perceptions regarding the concept of 'live lesson' continued in the emergency remote education process. Students said that they could not understand the lessons; it was not as useful as face-to-face education; they had some technical problems while accessing the platform and they had some health problems. Moreover, 'documentary, story, water and watching a video' were used by most students as metaphors regarding the content of the live lessons. It was seen that high school students mostly had negative perceptions regarding the content of the live lessons, as well. However, it was seen that most of the students have positive perceptions regarding the activities carried out in the live lessons. The most used one was the metaphor of 'puzzle'. The students indicated that the activities they did during the live lessons made lessons more enjoyable.

Discussion & Conclusion

According to the results of the research, students mostly had negative perceptions regarding the concept of 'live lesson' which was used in remote education during the COVID-19 pandemic. Similarly, Güngör (2021), Demirbilek (2021), Bozdağ and Dinç (2020) found that most students in higher education had negative metaphorical perceptions of the remote education carried out during the pandemic. Also, Öztürk and Koca (2021) found that secondary school students produced mostly negative metaphors regarding remote education. Another result was that most students had negative perceptions of the content of live lessons. Students indicated that the lessons must be seen as a whole and must be in continuity. Similarly, Demirbilek (2021) found that the theme of 'continuity' obtained from the metaphors regarding remote education was repeated. But when it comes to the activities, it can be said that they saved the students sitting in front of the screen for a long time from being monotonous and inactive. Moreover, it can be said that the activities affected students' communication with their teachers and friends positively during the lessons. Similarly, Tüysüz and Çümen (2016) indicated that powerpoint presentations, videos, tests, and games which are presented on remote education platforms attract students' attention. As a result, it can be said that emergency remote education met the educational needs of the students during the pandemic but they could not get efficiency from the distance education as they expected and wanted.

Lise Öğrencilerinin 'Canlı Ders' Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi: EBA Örneği

Fadime YILMAZ AKSAK, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID ID: 0000-0003-3826-5189

Ahmet KARA, İnönü Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-6196-2292

Öz

Pandeminin olumsuz etkilediği eğitim sisteminde hızlı bir şekilde acil uzaktan eğitime geçilmiştir. Acil uzaktan eğitim süreci, her kademedeki farklı yollarla gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin EBA üzerinden katıldıkları 'canlı ders'e ilişkin metaforik algılarını inceleyerek öğrencilerin bu kavrama yükledikleri anlamları tespit etmektir. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden olgubilim modeli ile yürütülmüştür. Veri toplama yöntemi olarak metafor tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2020- 2021 eğitim öğretim yılında Malatya merkez ilçelerinde lise öğrenimine devam eden 43 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerden demografik özelliklerinin yanı sıra 'canlı ders' kavramına, derste anlatılanlara ve derste yapılan etkinliklere ilişkin benzetmelerini bir form aracılığıyla yazmaları istenmiştir. Veriler, betimsel ve içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesi sonucunda, metaforların gerekçelerinden elde edilen kategorilerden olumlu, olumsuz ve nötr temaları oluşturulmuştur. Buna göre; acil uzaktan eğitimin sürdürüldüğü EBA canlı derse ve derste anlatılanlara ilişkin öğrencilerin çoğunlukla olumsuz algılara sahip oldukları görülmektedir. Ancak canlı derslerde yapılan etkinliklere ilişkin öğrencilerin büyük oranda olumlu algılara sahip olduğu anlaşılmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre acil uzaktan eğitimin pandemi sürecinde öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını karşıladığı yine de bekledikleri ve istedikleri verimi alamadıkları söylenebilir. Ancak etkinliklerin, ekran karşısında uzun süre duran öğrencileri monotonluktan ve pasiflikten kurtardığı; ders esnasında öğretmen ve arkadaşları ile iletişimlerini artırdığı da ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Acil uzaktan eğitim, Canlı ders, EBA, Metafor, Pandemi

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 25, Sayı 3, 2024
ss. 1311-1334
[DOI](#)
10.17679/inuefd.1483608

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi
15.05.2024

Kabul Tarihi
10.12.2024

Önerilen Atıf

Yılmaz Aksak, F. & Kara, A. (2024). Lise Öğrencilerinin 'Canlı Ders' Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi: EBA Örneği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), 1311-1334. DOI: 10.17679/inuefd.1483608

Bu makale, 24-26 Haziran 2022 tarihlerinde Tiflis, Gürcistan'da düzenlenen 'Gürcistan Teknik Üniversitesi'nin 100. Yılına Adanmış Uluslararası Çok Disiplinli Bilimsel Çalışmalar Uygulamaları Konferansı'nda sözlü bildiri olarak sunulan çalışmadan geliştirilmiştir.

1. Giriş

Eğitim, bir bireyin hayatı boyunca içinde bulunduğu ve önemi yadsınamayacak olan bir süreçtir. Bu süreçte bireyler sürekli davranış değişiklikleri yaşar. Nitekim alan yazınında eğitim kavramının çeşitli tanımları göz önünde bulundurulduğunda bu davranış değişikliklerinin istenen yönde ve kalıcı olmasının altı çizilmektedir. Bireyi hayatı boyunca etkilediği için eğitim, bir çerçeveye sığdırılıp sınırlandırılmamalıdır. Öyle ki eğitim, gerçekleştirildiği ortama, zamana ve gerçekleşme biçimine göre farklılık göstermektedir (Oral ve Yazar, 2017, s. 7). Eğitim ortamı denildiğinde akla ilk olarak okul, sınıf vb. gelirken gerçekleşme biçimi denildiğinde ise yüz yüze eğitim gelmektedir. Yüz yüze eğitimde aynı zamanda ve aynı mekânda bulunan öğretmen ve öğrenciler, eğitim ve öğretim işlerini bire bir iletişim kurarak ve sürekli etkileşim halinde bulunarak sürdürürler. Ancak bazı durumlarda birey, yüz yüze eğitime devam edememektedir. Bu durumda bir kurtarıcı olarak uzaktan eğitim ya da uzaktan öğretim kavramları karşımıza çıkmaktadır.

Uzaktan eğitim, bilişim ve internet teknolojisindeki gelişmeler ile birlikte insanların zaman ve mekân sınırlılıklarından bağımsız olarak öğrenmelerini gerçekleştirmelerine imkân sağlar (Ercan ve Pesen, 2017. s. 628). Bozkurt ve Sharma (2020) uzaktan eğitimi, etkili bir öğrenme çevresi oluşturmak için dikkatli planlama, tasarım ve hedeflerin belirlenmesini gerektiren karmaşık bir süreç olarak tanımlamaktadır. Bu karmaşık süreci yönetebilmek ve sürece uyum sağlamak, kolaylıkla başarılacak bir durum olarak görülmemelidir. Her ne kadar araştırmalara göre (Aksoy, Bozkurt ve Kurşun, 2021; Bozdağ ve Dinç, 2020; Karataş, 2003) uzaktan eğitimle, yüz yüze eğitimdeki öğrenme sonuçlarını elde etmek pek mümkün görünmese de toplumun eğitim ihtiyacı uzaktan eğitim sayesinde karşılanmaya devam etmiştir.

Pandeminin baş göstermesiyle başta sağlık olmak üzere ekonomik ve sosyal hayatta birçok zorluklarla karşılaşmıştır. Eğitim sistemi de pandemiden önemli derecede etkilenmiştir. Küresel salgının ülkemizde görülmesiyle okullar kapatılmış, yüz yüze eğitime her kademedede ara verilmiştir. Acil alınması gereken kararlar doğrultusunda uzaktan eğitime geçilmiştir. Uzaktan eğitim, gerek televizyon gerek internet üzerinden Mart 2020’de ulusal düzeyde uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda, öncelikle TRT kanalı ile EBA TV’den belirlenen programlara göre her kademe öğrencilere eğitim hizmeti sunulmuştur. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığının (MEB) 2011-2012 öğretim yılında pilot uygulamayla hayata geçirdiği FATİH (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi kapsamında hayata geçirilen EBA (Eğitim Bilişim Ağı) platformu üzerinden okul yönetimi tarafından oluşturulan ve ilgili dersin öğretmeni tarafından açılan canlı derslere öğrencilerin katılımı ile uzaktan eğitime devam edilmiştir.

FATİH Projesi kapsamında asenkron olarak tasarlanıp kullanılan EBA, pandemi ile birlikte acil olarak senkron bir uzaktan eğitim platformuna dönüştürülmüştür. MEB’in her kademesinde öğrenimine devam eden öğrencilerden yeterli imkânlara sahip olanlar (internet, tablet, akıllı telefon vb.) canlı derslere katılarak eğitimlerine devam etmişlerdir. EBA canlı derse girmesi için önceden bilgilendirilen öğrenciler, öğretmenlerinin talimatları ile uygulamaya giriş yapmışlardır. Zamanla canlı dersler; Zoom ve Google Meet üzerinden de oluşturulmuştur.

Salgın sürecinde Türkiye’de uygulanan uzaktan eğitimle ilgili metafor çalışmaları incelendiğinde, Acil Uzaktan Eğitim’in (AUE) öğrenci ve öğretmenler tarafından benimsendiği (Çokyaman ve Ünal, 2021; Yıldız, Alkan ve Çengel, 2021) öğretmen ve öğrencilerin sürece uyum sağladıkları (Güngör, 2021) görülmüştür. Ancak bazı çalışmalarda araştırmacılar, uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerini tutmadığı, sürecin verimsiz ve yorucu geçtiği, öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin olumsuz algılara sahip olduğu yönünde sonuçlara ulaşmıştır (Aksoy, Bozkurt ve Kurşun 2021; Alan, 2021; Bozdağ ve Dinç, 2020; Demirbilek, 2021; Kaban, 2021; Öztürk ve Koca, 2021).

Öğrencilerin katıldıkları canlı derslere ilişkin algılarının, acil uzaktan eğitim sürecine dair araştırmacılara fikir vereceği düşünülmüştür. Bu anlamda öğrencilerin ‘canlı ders’ kavramına,

derste anlatılanlar ve yapılan etkinliklere ilişkin benzetmelerinden yola çıkarak öğrencilerin pandemi dönemi uzaktan eğitim ile ilgili algıları tespit edilmek istenmiştir. Literatür incelendiğinde pandemi dönemi uzaktan eğitime ilişkin öğrenci, öğretmen ve velilerin metafor algılarının incelendiği çalışmalara rastlanmıştır; ancak olgu olarak ‘canlı ders’ kavramının ele alındığı herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda, araştırmanın literatürdeki söz konusu boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Araştırmanın problem cümlesi, ‘Lise öğrencilerinin EBA üzerinden katıldıkları ‘canlı ders’ kavramına yükledikleri anlamlar nelerdir?’. Söz konusu ana problemin yanıtlanabilmesi için aşağıdaki alt problemler oluşturulmuştur.

1. Lise öğrencilerinin EBA üzerinden katıldıkları ‘canlı ders’ kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar nelerdir?
2. Lise öğrencilerinin EBA üzerinden katıldıkları ‘canlı ders’ kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların gerekçeleri nelerdir?
3. Lise öğrencilerinin EBA canlı derste anlatılanlara ilişkin oluşturdukları metaforlar nelerdir?
4. Lise öğrencilerinin EBA canlı derste anlatılanlara ilişkin oluşturdukları metaforların gerekçeleri nelerdir?
5. Lise öğrencilerinin EBA canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin oluşturdukları metaforlar nelerdir?
6. Lise öğrencilerinin EBA canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin oluşturdukları metaforların gerekçeleri nelerdir?

1.1. Araştırmanın Önemi

İlgili literatür incelendiğinde uzaktan eğitim ile ilgili metafor çalışmalarının bulunduğu (Çivril, Aruğaslan ve Özkara, 2018; Fidan, 2017; Güneş ve Fırat, 2016; Tuncay ve Özçınar, 2009; Usta, 2019; Yılmaz, 2019; Yılmaz ve Güven, 2015); pandemi döneminde yapılan uzaktan eğitime ilişkin metafor çalışmalarının da olduğu (Acar, 2022; Aksoy, Bozkurt ve Kurşun, 2021; Atik, 2020; Aydın ve Zorluoğlu, 2022; Bozdağ ve Dinç, 2020; Bozkurt, 2020; Büyük ve Yıldız, 2021; Can Öztürk, vd., 2023; Cantürk ve Cantürk, 2021; Çakır ve Er, 2022; Çay ve Tanrıseven, 2022; Çokyaman ve Ünal, 2021; Çözeli Esenkal ve Köksalanlar Acun, 2022; Demirbilek, 2021; Dursun ve Ergin, 2022; Elkatmış ve Tanık, 2022; Ergüleç ve Eren, 2024; Güngör, 2021; Kan ve Özmen, 2024; Kuzu, Bahçeci ve Yalçın, 2021; Karakuş ve Kuru, 2022; Keşkek ve Yüksel, 2022; Kurnaz, vd., 2023; Oral, 2024; Öztürk ve Koca, 2021; Süzük ve Akıncı, 2022; Turgut ve Yıldırım, 2022; Yaşdal ve Ateş, 2022; Yavuz ve Kaplan, 2024; Yıldız, vd., 2021; Yüksel ve Kılıç, 2023) görülmüştür. EBA üzerinden yapılan canlı derslere ilişkin ilkökul öğrenci ve öğretmenlerin deneyimlerinin incelendiği çalışmanın olduğu (Ürünibrahimoğlu, vd., 2022); ancak EBA üzerinden yapılan ‘canlı ders’ kavramına ilişkin metaforik algıların incelendiği herhangi bir çalışmanın olmadığı görülmüştür. Ayrıca bu çalışma ile bir öğretim programının öğeleri açısından içerik kapsamında derste anlatılanlar; eğitim durumları kapsamında da derste yapılan etkinliklere yönelik öğrenci algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Pandemi döneminde yürütülen AUE’de öğrenciler, çevrim içi herhangi bir değerlendirmeye tabi tutulmamıştır. Bu bağlamda değerlendirme ögesi ile ilgili herhangi bir veri toplama yoluna gidilmemiştir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda araştırmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, lise öğrencilerinin EBA üzerinden katıldıkları canlı derslere, derste anlatılanlara ve derste yapılan etkinliklere ilişkin metaforik algılarını belirleyerek öğrencilerin pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitime ilişkin algılarını tespit etmek amaçlanmıştır. Hesse- Bieber ve Leavy (2008), programların etkili bir şekilde düzenlenmesi için metaforların dikkate alınması gerektiğini; metaforlar yoluyla öğrenen çok fazla öğrencinin olduğunu ve

metaforların öğrenmede önemli bir role sahip olduğunu; öğretmenlerin de öğrenci merkezli ders işlerken öğrencilerinin kullandıkları metafor/mecazların farkında olmaları gerektiğini belirtmektedir.

2. Yöntem

Araştırma, nitel araştırma modellerinden olgubilim desen kapsamında yürütülmüştür. Seale (1999)'e göre nitel araştırmalar, problemlere ilişkin doğal olguların gerçekçi olarak ele alınmasını ve yorumlayıcı bir süreci kapsar. Bu çalışma da öznel bir çalışma olup araştırmada yorumlayıcılık ön plandadır. Olgubilimde (fenomenoloji/ phenomenology) farkında olunan fakat derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olunmayan olgulara odaklanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada lise öğrencilerinin 'canlı ders' olgusuna yükledikleri anlamlar; 'EBA Canlı ders'e, derste anlatılanlara ve derste yapılan etkinliklere ilişkin metaforlar yoluyla incelenmiştir. Öğrencilerin pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitime ilişkin düşüncelerini somutlaştırıp gerçekleriyle sunmasını isteyen araştırmacı, AUE'nin bu süreçte beklenileni karşılayıp karşılamadığı sorusuna cevap aramak istemiştir.

2.1. Çalışma Grubu

Araştırma, 2020- 2021 eğitim öğretim yılı ikinci dönemde Malatya merkez ilçelerinde yer alan farklı liselerde öğrenim gören 9. 10. ve 11. sınıflarına devam eden toplam 43 öğrencinin katılımıyla yürütülmüştür. Çalışmada amaçlı örneklem metodu kullanıldığından çalışma grubunu aşağıdaki ölçütlere göre oluşturulmuştur:

- Çalışmaya gönüllü katılıyor olma,
- Araştırmacının kolay ulaşabildiği kitle olma,
- Son bir yıldır EBA'dan canlı derslere katılıyor olma,
- 9., 10. ve 11. sınıf öğrencisi olma,
- 12. sınıf öğrencisi olmama (Üniversite sınavlarına hazırlık sınıfı olduklarından zamanlarından almamak adına araştırmaya dâhil edilmemiştir).

Bu ölçütlere göre belirlenen ve araştırmaya katılan öğrencilere ait demografik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1.

Araştırmaya Katılan Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler

Değişkenler	Demografik Özellikler	N	%
Cinsiyet	Kız	27	62.8
	Erkek	16	37.2
Sınıf	9.Sınıf	11	25.6
	10.Sınıf	9	20.9
	11.Sınıf	23	53.5
Toplam		43	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi çalışmaya katılan öğrencilerin % 62.8'i kız; % 37.2'si erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Sınıf bazında incelendiğinde ise öğrencilerin % 25.6'sının 9. sınıfa; % 20.9'unun 10. sınıfa; % 53.5'inin 11. sınıfa devam ettikleri görülmektedir.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırma 2020- 2021 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde Malatya merkez ilçelerinde bulunan lise öğrencilerine yönelik gerçekleştirilmiştir. Nitel veri toplama tekniklerinden metafor kullanılmıştır. Metafor, Eski Yunancadaki metaphrein/ metafora kelimelerine denk olarak değiştirmek manasındaki meta, taşımak manasındaki phrein kelimelerinden türetilmiştir (Bozkurt, 2020). Metafor, bir terim yahut bir kavramın belirli bir benzerliği ifade etmesi amacı ile farklı bir içeriğe uygulandığı bir dil formudur (Sackmann, 1989, akt. Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Veri toplama aracı geliştirilirken ön uygulama olarak okulların kısmi olarak açıldığı bir dönemde 10 lise öğrencisine metafor kavramı açıklandıktan sonra canlı ders ile ilgili metaforları sorulmuştur. Yaptıkları benzetmelerin sebeplerini de açıklamaları istenmiştir. Öğrencilerin soruları ve anlamakta zorlandıkları kısımlar (herhangi bir derse mi yönelik düşünülmesi gerektiği, benzetmelerinin olumlu ya da olumsuz olmasının fark edip etmediği, benzetme yaparken sadece sıfat kullanmamaları gerektiği vb.) düzeltilip veri toplama aracı oluşturulmuştur. Eğitim Programları ve Öğretim (EPÖ) alanında uzman üç akademisyenin görüşleri alınarak son hâli verilen veri toplama aracı İnönü Üniversitesinin 07/05/2021 tarih ve E.42613 sayılı Etik Kurulu onayından geçerek uygulanmaya hazır hale getirilmiştir.

Araştırmanın verileri, okulların kısmi olarak açıldığı dönemlerde farklı liselerde öğrenimine devam eden öğrencilerden sınıf ortamında toplanmıştır. Öncelikle öğrencilerin onayını almak üzere çalışmaya katılmak için gönüllü olup olmadıkları belirlenmiştir. Bunun için istekli öğrencilere 'Katılımcı Onam Formu' doldurtulmuştur. Gönüllü öğrencilerden daha sonra bir form aracılığı ile cinsiyet ve devam ettikleri sınıf düzeylerini belirtmeleri istendikten sonra 'canlı ders' kavramına, derste anlatılanlara ve derste yapılan etkinliklere ilişkin metaforları sebepleriyle birlikte yazmaları istenmiştir. Farklı günlerde ara ara toplanan verilerin toplanması aşamasında öğrenciler metafor konusunda bilgilendirilip konudan bağımsız örnekler verilmiştir. Verilen örnekleri, bu çalışma kapsamında kullanmamaları istenmiştir. Düşünceleri için belirli bir süre verilen öğrencilerden aşağıdaki eksilteli cümleleri tamamlamaları istenmiştir:

'EBA Canlı ders gibidir. Çünkü..... .'

'EBA Canlı derste anlatılanlar gibidir. Çünkü..... .'

'EBA Canlı derste yapılan etkinlikler gibidir. Çünkü..... .'

Araştırmaya 58 öğrenci katılmıştır. Ancak formları eksik dolduran ya da yaptığı benzetmelerin sebeplerini belirtmeyen öğrencilerin formları elenmiştir. Çünkü katılımcılardan dolaylı bir yoldan veri toplanan metafor çalışmalarında 'gibi' kavramı genellikle metaforun konusu ve kaynağı arasında bağ oluştururken 'çünkü' kavramı da gerekçelerin belirtilmesi açısından önem arz etmektedir (Ekici, 2016). Bu eleme sonucunda toplamda 43 form değerlendirmeye alınmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Mecaz yoluyla nitel veri toplama sürecinde katılımcılara bir ya da birkaç açık uçlu soru yöneltilir ve veri toplama aşaması, diğer nitel veri toplama yöntemlerine nazaran daha kolaydır; elde edilen verilerin analizi de diğer nitel türlere göre daha kolaydır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Ayrıca niteliksel verilerin analizinde istatistiksel analizlerden çok araştırmacının yorumu ağırlık taşır (Erden, 1998). Çalışmadan elde edilen veriler, betimsel ve içerik analizi ile analiz edilmiştir. Betimsel analizde, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada öğrencilerin EBA canlı derse yönelik olumlu ya da olumsuz algıları ortaya çıkarılmak istendiğinden temalar önceden belirlenmiştir. Betimsel analiz, içerik analizine göre yüzeyseldir; içerik analizi ise toplanan verilerin derinlemesine analiz edilmesini gerektirir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). İçerik analizi, verilerin daha ayrıntılı incelenmesini ve bu verileri açıklayan kavram, kategori ve temalara ulaşılmasını gerektirir (Baltacı, 2019). Çalışmada betimsel analizin yanı sıra içerik analizi ile kodlamalar yapılarak kategoriler elde edilmiştir. Elde edilen kategorilerden önceden belirlenen olumlu ve olumsuz temalarına; analiz sonucunda ortaya çıkan nötr temasına ulaşılmıştır. Saban (2008)' a göre metafor analizi; kodlama ve ayıklama, örnek metafor imgesi derleme, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirliği sağlama ve verilerin bilgisayar ortamına aktarma aşamaları olmak üzere beş aşamada gerçekleştirilir.

Verilerin toplanması esnasında öğrencilerden isimlerini yazmamaları istenmiş ve veriler analiz edilirken formlar, Ö1, Ö2 vb. diye kodlanmıştır. Daha sonra, öğrencilerin EBA canlı ders, derste anlatılanlar ve derste yapılan etkinlikler ile ilgili yaptıkları metaforlar yazılmıştır. Ayıklama aşamasında çalışmanın amacına uymayan, metafor yazarken sadece bir sıfat kullanan, metafor

boşluğuna kendi düşüncesini yazan ya da metaforunun gerekçesini yazmayan yani cümleleri eksik bırakan öğrencilerin metaforları analize dâhil edilmemiştir. Örnek metaforlara yer verilirken ait olduğu kategoriyi en iyi temsil ettiği varsayılan öğrenci metafor ve gerekçesi bire bir alıntı yapılarak ilgili bölüme alınmıştır. Alıntı yapılırken öğrencilere ait cinsiyet ve sınıf bilgileri yanında verilmiştir. Örneğin 9.sınıfa devam eden erkek bir öğrenci için Ö1, Ö2 gibi kısaltmasının yanına E9 eklenmiştir (Ö1E9). Kız öğrenciler için K, 10.sınıf için 10, 11.sınıf için ise 11 yazılmıştır. Veriler, bilgisayar ortamına, bir Excel sayfasına aktarılmıştır. Metaforların gerekçelerinden yola çıkarak kodlama yapılmıştır. Kodlamalardan yola çıkarak kategoriler ve temalar oluşturulmuştur.

Geçerlik ve güvenilirlik aşamasında, araştırmanın tutarlılığını ve inandırıcılığını sağlamak amaçlanmıştır. Bu bağlamda, araştırmanın tutarlılığını sağlamak için tutarlılık incelemesi; inandırıcılığını sağlamak amacıyla uzman incelemesi yöntemlerinden yararlanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu amaçla araştırmacının danışmanlık görevini yürüten bir EPÖ alan uzmanı tarafından gerek veri toplama aracı hazırlanırken gerek verilerin analizi aşamasında gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Oluşturulan kod, tema ve kategorilere uzman görüşlerinin doğrultusunda son hali verilmiştir. Diğer bir EPÖ alan uzmanından görüş alınarak çalışmanın güvenilirliği de sağlanmaya çalışılmıştır. Hesse- Bieber ve Leavy (2008)'e göre çoğu metafor çalışmaları bir araştırmacı tarafından analiz edilse de en azından bazı veriler için ikinci bir kodlayıcının olması tercih edilebilir. Uzmanın yaptığı eleştiriler ve öneriler doğrultusunda araştırmacının yaptığı kodlamalar ile karşılaştırılmıştır. Bu kıyaslamada Miles ve Huberman'ın (1994) formülü (Güvenirlik= görüş birliği/ görüş birliği+ görüş ayrılığı X 100) kullanılarak 'görüş birliği' ve 'görüş ayrılığı' sayıları tespit edilmiştir. Nitel çalışmalarda karşılaştırılan uzman görüşlerindeki uyumun % 90 ve üzeri olması, istenilen düzeyde güvenilirliğin elde edildiği anlamına gelmektedir (Saban, 2008). Hesaplama sonucunda [Güvenirlik= (117/ 117+12) X 100] araştırmanın güvenilirliği % 90.69 olarak bulunmuştur. Bunlara ek olarak, öğrencilerin alıntılarını bire bir yer verilmiştir. Alıntılar, olduğu gibi aktarılmıştır.

Analiz sonucunda kelimelerin sıklıkları ve kategorilerdeki oranları yüzde (%) olarak verilmiştir. Nitel veriler, temel olarak basit yüzde hesapları ve sözcük sıklık hesapları ile sayısallaştırılabilirler (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Ancak buradaki amaç genelleme yapmak değildir; nitekim nitel verinin doğası ve yapısı buna izin vermez (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Sayısallaştırma, güvenilirliği artırır; yanlılığı azaltır; tema ve kategoriler arasında karşılaştırma yapılmasına olanak verebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada da sıklık ve yüzdeler, kategoriler ve temalar arası karşılaştırma yapılmasına olanak tanıyıp araştırma bulgularını yorumlamada kolaylık sağlamıştır.

3. Bulgular

Bu bölümünde lise öğrencilerinin EBA canlı ders, canlı derste anlatılanlara ve canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin metaforik algılarına dair bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

3.1. EBA Canlı Ders Kavramına Yönelik Metaforlara ve Gerekçelerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi olan 'Lise öğrencilerinin EBA üzerinden katıldıkları 'canlı ders' kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar nelerdir?' sorusuna dair bulgular, Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.

Katılımcıların Canlı Ders Kavramına İlişkin Oluşturduğu Metaforlar ve Frekans Bilgisi

Metafor Adı	f	Metafor Adı	f
Kitap	4	Karadeliğe çekilmiş yıldız	1
Çöp tenekesi	2	Maske	1
Kâbus	2	Matematik	1
Rüya	2	Mektup	1
Aksesuar	1	Okul	1
Ansiklopedi	1	Reklamlar	1
Ayakkabı	1	Robot	1

Başörtü	1	Saat	1
Bir anda hazırlıksız sınava girmek	1	Sosyal medya ağı	1
Bir anda sınava girmek	1	Sözlük	1
Bol acılı bumber dolması	1	Su	1
Bulmaca	1	Suni çim	1
Dezenfektan	1	Tamamlanmamış kitap	1
Haberler	1	TV karşısında uyuyakalmak	1
Hastalık	1	Uzaydaki bir boşluk	1
Hastalık yapıcı bir virüs	1	Yabancı dil kitabı	1
Hayat	1	Yarasa	1
Kaktüs	1	Zulüm	1
Kalemlik	1		

Tablo 2’de görüldüğü üzere, analize dahil edilen 43 öğrencinin metaforları incelendiğinde geçerli metafor sayısının 37 olduğu görülmüştür. En sık kullanılan metafor, kitap (f=4) olmak üzere; çöp tenekesi, kâbus, rüya (f=2); aksesuar, maske, suni çim, bulmaca, zulüm (f=1) gibi metaforlar da kullanılan diğer metaforlardır.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan ‘Lise öğrencilerinin EBA üzerinden katıldıkları ‘canlı ders’ kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların gerekçeleri nelerdir?’ sorusuna ilişkin yapılan içerik analizi sonucunda, öğrencilerin EBA canlı ders kavramına ilişkin benzetmelerin sebeplerinden yola çıkarak kategoriler oluşturulmuştur. Tablo 3’te metaforların dâhil olduğu kategoriler ile olumlu, olumsuz ve nötr temalar gösterilmiştir.

Tablo 3.

EBA Canlı Derse İlişkin Metaforların Ait Olduğu Kategori ve Temalar

Tema	Kategori	Metafor	f	n	%
Olumlu	-Bilgi sağlayıcı	-sözlük (1), kitap (3), tamamlanmamış kitap (1), ansiklopedi (1) –kaktüs (1), aksesuar (1), ayakkabı(1) –su (1) –mektup (1), -hastalık (1)	12	10	26.7
	-Faydalı				
	-İhtiyaç				
	-Sosyalleştirici				
Olumsuz	-Süreçgenlik	-yabancı dil kitabı (1) -uzaydaki bir boşluk (1), bir anda hazırlıksız sınava girmek (1), bulmaca (1), rüya (2), hayat (1) -karadeliğe çekilmiş yıldız (1), çöp tenekesi (2), kâbus (2), bir anda sınava girmek (1) -aksesuar (1), matematik (1), reklamlar (1), suni çim (1) -haberler (1) -hastalık yapıcı bir virüs (1), sosyal medya ağı (1) -TV karşısında uyuyakalmak (1), zulüm (1) -yarasa (1)	23	20	51.1
	-Anlaşılmaz				
	-Belirsizlik				
	-Faydasız				
	-Gereksiz				
	-Sıkıcı				
	-Sorunlu				
Nötr	-Zararlı	-saat (1), okul (1) -kitap (1), kalemlik (1) -başörtü (1), maske (1) -robot (1), dezenfektan (1), başörtü (1), maske (1)	10	10	22.2
	-Zorlayıcı				
	-Düzenli				
	-Emek ister				
Nötr	-Tercih				
	-Zorunluluk				
Toplam			45	40	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi EBA canlı ders ile ilgili üretilen metaforların gerekçelerinden yola çıkarak 17 kategori elde edilmiştir. Bu kategoriler: ‘Bilgi sağlayıcı’, ‘Faydalı’, ‘İhtiyaç’, ‘Sosyalleştirici’, ‘Süreçgenlik’, ‘Anlaşılmaz’, ‘Belirsizlik’, ‘Faydasız’, ‘Gereksiz’, ‘Sıkıcı’, ‘Sorunlu’, ‘Zararlı’, ‘Zorlayıcı’, ‘Düzenli’, ‘Emek ister’, ‘Tercih’ ve ‘Zorunluluk’ tur. İki kategoride bulunan metaforlar: aksesuar (hem faydalı hem gereksiz kategorilerinde), başörtü ve maske (hem zorunluluk hem tercih kategorilerinde)’dir.

Öğrencilerin EBA canlı derse ilişkin metaforlarının ait olduğu kategoriler; olumlu, olumsuz ve nötr olmak üzere 3 temada toplanmıştır. Buna göre, öğrencilerin canlı ders olgusuna ilişkin çoğunlukla olumsuz metaforlar (% 51.1) ürettiği ve canlı derse ilişkin olumsuz algılara sahip olduğu görülmektedir. Olumlu temada üretilen metafor oranı % 26.7; nötr temada üretilen metafor oranı ise % 22.2’dir.

Öğrencilerinin EBA canlı ders kavramına ilişkin metaforları gerekçeleriyle birlikte incelendiğinde ilgili kategoriler ve temalar oluşturulmuştur. Üretilen metafor sayısı 10'dur. Kitap (f=3); sözlük, tamamlanmamış kitap, ansiklopedi, kaktüs, aksesuar, ayakkabı, su, mektup, hastalık (f=1) metaforlarından, 'Bilgi sağlayıcı', 'Faydalı', 'İhtiyaç', 'Sosyalleştirici' ve 'Süreçlilik' kategorileri oluşturulmuştur. Bu kategorilerden ise olumlu tema oluşturulmuştur. Canlı derse ilişkin metaforların % 26.7'si bu temayı oluşturmaktadır. Olumlu temayı en iyi temsil ettiği düşünülen öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö12 K9: 'EBA canlı ders sözlük gibidir. Çünkü bilgi edinebiliriz.'

Ö15 K9: 'EBA canlı ders ansiklopedi gibidir. Çünkü aradığımız her şey tüm kaynaklar bulunmaktadır.'

Ö17 K9: 'EBA canlı ders mektup gibidir. Çünkü uzaktakilerle iletişim kurup konuşuruz.'

Öğrencilerin EBA canlı derse ilişkin ürettikleri olumlu metaforlar ve gerekçeleri incelendiğinde öğrencilere göre canlı ders, bilgi edindikleri bir uygulamadır. Canlı dersleri faydalı bulan öğrencilerin, aynı zamanda pandemi döneminde eğitim ihtiyaçlarını giderdiği için uygulama ile ilgili olumlu görüşlere sahip olduğu görülmektedir. Öğrenciler, canlı dersleri arkadaş ve öğretmenleri ile eş zamanlı olarak bir araya gelebildikleri için sosyallik açısından da olumlu değerlendirmişlerdir. Bunlara ek olarak, canlı derslerin sürekliliğinin kendilerinin derse girmek istemelerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrencilerin EBA canlı ders kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar gerekçeleriyle birlikte incelendiğinde belirli kategoriler ve bu kategorilerin ait olduğu olumsuz metaforlar teması oluşturulmuştur. Üretilen olumsuz metafor sayısı 20'dir. Olumsuz metaforları temsil eden kategoriler, 'Anlaşılmaz', 'Belirsizlik', 'Faydasız', 'Gereksiz', 'Sıkıcı', 'Sorunlu', 'Zararlı' ve 'Zorlayıcı'dır. Bu kategorilere ait olan metaforlar ise çöp tenekesi, rüya, kâbus (f=2); yabancı dil kitabı, uzaydaki bir boşluk, bir anda hazırlıksız sınava girmek, bulmaca, hayat, karadeliğe çekilmiş yıldız, bir anda sınava girmek, aksesuar, matematik, reklamlar, suni çim, haberler, hastalık yapıcı bir virüs, sosyal medya ağı, TV karşısında uyuyakalmak, zulüm, yarasa (f=1)'dir. Olumsuz temayı en iyi temsil ettiği düşünülen örnek metaforlar, aşağıda verilmiştir.

Ö34 E11: 'EBA canlı ders suni çim gibidir. Çünkü her ne kadar yüz yüze dersin yerini tutmasa da sırf biz ders yapıyoruz demek için yapılan saçma bir sitemdir.'

Ö40 E11: 'EBA canlı ders kâbus gibidir. Çünkü derslerin internet üzerinden verimli olacağını düşünmüyorum ve sitem yeni olduğu için alışmak zaman alacak.'

Ö5 K11: 'EBA canlı ders Matematik gibidir. Çünkü bir işe yararı olur sanırsın ama boş!'

Öğrencilerin EBA canlı ders kavramına dair ürettikleri metaforların % 51.1'i olumsuz temayı oluşturmaktadır. Buna göre öğrencilerin yarından fazlasının canlı derslere ilişkin olumsuz algılara sahip olduğu görülmüştür. Öğrenciler, canlı dersleri anlayamadıklarını, yüz yüze eğitim gibi faydalı olmadığını, EBA'ya girişte problem yaşadıklarını, günlük ders sayısının fazla olmasından dolayı ekran başında geçirdikleri sürenin onları fiziksel olarak yordüğünü, bu sürenin göz sağlıklarını olumsuz etkilediğini ve derslerde sıkıldıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin EBA canlı derse ilişkin ürettikleri bazı metaforlar ve dahil oldukları kategoriler, nötr temada değerlendirilmiştir. Bu temada bulunan 10 metafor; saat, okul, kitap, kalemlik, başörtü, maske, robot, dezenfektan, başörtü ve maske (f=1)'dir. Metaforların gerekçelerinden yola çıkarak oluşturulan kategoriler ise 'Düzenli', 'Emek ister', 'Tercih' ve 'Zorunluluk'tur. Nötr temayı en iyi temsil ettiği düşünülen öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö1 E11: 'EBA canlı ders başörtüsü gibidir. Çünkü dinen örtmek zaruri. Ama örtüp örtmemek kişiye bağlı. Canlı ders te öyle.'

Ö18 E9: 'EBA canlı ders okul gibidir. Çünkü okulda gördüğümüz gibi erkenden kalkıyoruz önceden hazırlanıyoruz.'

Canlı derse ilişkin üretilen metaforların % 22.2'si nötr temada değerlendirilmiştir. Bu metaforların gerekçeleri incelendiğinde öğrencilerin canlı ders ile ilgili olumlu ya da olumsuz

algılara sahip olmadığı, canlı dersler ile ilgili düşüncelerini, kısmen derslerin özelliklerinden bahsettikleri görülmektedir. Bu temada görüşleri bulunan öğrencilere göre, canlı derslere katılma zorunlu gibi gözükse de derslere girip girmemelerinin öğrencilerin tercihlerine bırakılmıştır. Nitekim, devam konusunda öğrencilere herhangi bir yaptırım uygulanmamıştır.

3.2. EBA Canlı Derste Anlatılanlara Yönelik Metaforlara ve Gereçlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan ‘Lise öğrencilerinin EBA canlı derste anlatılanlara ilişkin oluşturdukları metaforlar nelerdir?’ sorusuna dair toplanan verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4.

Katılımcıların Canlı Derste Anlatılanlara İlişkin Oluşturduğu Metaforlar ve Frekans Bilgisi

Metafor adı	f	Metafor adı	f
Belgesel	2	Kayan yıldız	1
Hikâye	2	Kedi	1
Su	2	Kitap	1
Video izlemek	2	Lunapark	1
Ansiklopedi	1	Masal	1
Bilgi kutusu	1	Mücevher	1
Bilgisayar oyunu	1	Müze gezisi	1
Bozulmuş oyuncak	1	Ninni	1
Bulut	1	Park	1
Çorba	1	Radyo	1
Ev	1	Roman	1
Gökyüzü	1	Saat	1
Güzel ülkemin geri kalanı	1	Sakız	1
Haber bülteni	1	Sesi kısılmış hoparlör	1
Hayal ürünü	1	Tarih	1
Kâğıda yazılan yazı	1	Tren	1
Kalemliğin ağzını açmak	1	Uzayda kaybolan yıldız	1
Kalemlik	1	Yabancı şarkı	1
Karşıdaki kişi ile sohbet	1	Yontulmayan tahta	1
Bir kediye mama verip diğerinin önüne koymak			1

Tablo 4’e göre lise öğrencilerinin canlı derste anlatılanlara ilişkin yaptıkları metaforlar incelendiğinde geçerli metafor sayısının 39 olduğu görülmüştür. Metaforların kullanım sıklıkları incelendiğinde belgesel, hikâye, su ve video izlemek (f=2); bulut, müze gezisi, yabancı şarkı vb. (f=1) metaforların kullanıldığı görülmüştür.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan ‘Lise öğrencilerinin EBA canlı derste anlatılanlara ilişkin oluşturdukları metaforların gereçleri nelerdir?’ sorusunun yanıtlanabilmesi için verilerin içerik analizinin sonucunda elde edilen kategoriler ve ait olduğu temalar Tablo 5’te gösterildiği gibidir.

Tablo 5.*EBA Canlı Derste Anlatılanlara İlişkin Metaforların Ait Olduğu Kategori ve Temalar*

Tema	Kategori	Metafor	f	n	%
Olumlu	-Akıcı	-su (1) -belgesel (2), roman (1), müze gezisi (1), kitap (1), bilgi kutusu (1) – hikâye (1), ansiklopedi (1), gökyüzü (1), lunapark (2), -masal (1), park (1) -tarih (1) -su (1) -mücevher (1) -karşıdaki kişi ile sohbet (1)	18	16	40
	-Bilgilendirici				
	-Çeşitlilik				
	-Eğlenceli				
	-Gerekli				
	-İhtiyaç				
	-Önemli				
-Sosyalleştirici					
Olumsuz	-Anlaşılmaz	-yabancı şarkı (1), sesi kısalmış hoparlör (1) -uzayda kaybolan yıldız (1), hayal ürünü (1) -güzel ülkemizin geri kalanı (1) -bir kediyeye mama verip diğerinin önüne koymak (1), kağıda yazılan yazı (1) -bilgisayar oyunu (2) -müze gezisi (1), hikâye (1) -bozulmuş oyuncak (1), radyo (1) -kayan yıldız (1), video izlemek (2), ninni (1), bulut (1), saat (1), haber bülteni (1), kalemlerin ağzını açmak (1) -kalemlik (1), çorba (1)	23	21	51.1
	-Belirsiz				
	-Faydasız				
	-Geçici				
	-Gereksiz				
	-Sıkıcı				
	-Sorunlu				
	-Verimsiz				
	-Yoğun				
Nötr	-Bütünlük	-tren (1) -kedi(1) -yontulmayan tahta (1) ev (1)	4	4	8.9
	-Devamlılık				
	-Emek İster				
	-Tercih				
Toplam			45	41	100

Tablo 5'te görüldüğü üzere, öğrencilerin canlı derste anlatılanlara ilişkin ürettikleri metaforlar, 21 kategori ve 3 temada toplanmıştır. Metaforların ait olduğu kategoriler: 'Akıcı', 'Bilgilendirici', 'Çeşitlilik', 'Eğlenceli', 'Gerekli', 'İhtiyaç', 'Önemli', 'Sosyalleştirici', 'Anlaşılmaz', 'Belirsiz', 'Faydasız', 'Geçici', 'Gereksiz', 'Sıkıcı', 'Sorunlu', 'Verimsiz', 'Yoğun', 'Bütünlük', 'Devamlılık', 'Emek ister' ve 'Tercih'tir. İki kategoride bulunan metaforlar: müze gezisi (hem 'bilgilendirici' hem 'sıkıcı' kategorilerinde), lunapark (hem 'çeşitlilik' hem 'eğlenceli' kategorilerinde) ve bilgisayar oyunu (hem 'gereksiz' hem 'sıkıcı' kategorilerinde)'dur.

Öğrenciler tarafından canlı derste anlatılanlara ilişkin üretilen metaforların % 40'ı olumlu temada; % 51.1'i olumsuz temada; % 8.9'u ise nötr temada değerlendirilmiştir. Buna göre canlı derste anlatılanlara ilişkin öğrencilerin çoğunlukla olumsuz algılara sahip oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin canlı derste anlatılanlara ilişkin ürettikleri metaforların gerekçelerinden yola çıkarak yapılan kategorilendirme ile olumlu temada değerlendirilen metafor sayısı, 16'dır. Bunlar; belgesel (f=2), su, roman, müze gezisi, kitap, bilgi kutusu, hikâye, ansiklopedi, gökyüzü, lunapark, masal, park, tarih, su, mücevher, karşıdaki kişi ile sohbet (f=1)'tir. Bu metaforların gerekçelerinden yola çıkarak oluşturulan kategoriler; 'Akıcı', 'Bilgilendirici', 'Çeşitlilik', 'Eğlenceli', 'Gerekli', 'İhtiyaç', 'Önemli' ve 'Sosyalleştirici'dir. Olumlu temayı en iyi temsil ettiği düşünülen örnek metaforlar ve gerekçeleri aşağıda verilmiştir.

Ö5 K11: *'EBA canlı derste anlatılanlar Tarih gibidir. Çünkü kimse önemsemez ama aslında önemli.'*

Ö18 E9: *'EBA canlı derste anlatılanlar bilgi kutusu gibidir. Çünkü öğretmenimizin anlattıklarıyla bu bilgi kutusundan faydalıyoruz hem eksiklerimizi tamamlıyoruz hem de yeni konular öğreniyoruz.'*

Ö20 E9: *'EBA canlı derste anlatılanlar su gibidir. Çünkü bazen dersi anlıyorsun bazen hani suyu içersin bir daha istersin. Anlatılanlar da onun gibi. Bazen çok iyi geliyor bazen daha fazlasına ihtiyacın oluyor.'*

Öğrencilerin EBA canlı derste anlatılanlara ilişkin ürettikleri olumlu metaforlar ve gerekçeleri incelendiğinde öğrenciler canlı derste anlatılanları, gerekli ve öğretici bulmuşlardır.

Eğlenerek öğrendiklerini, anlatılanların çeşitlilik gösterdiğini belirten öğrenciler, derste anlatılanlar sayesinde eğitim ihtiyaçlarının karşılandığını dile getirmişlerdir.

Öğrencilerin canlı derste anlatılanlara ilişkin ürettikleri metaforların gerekçelerinden yola çıkarak yapılan kategorilendirme ile olumsuz temada değerlendirilen metafor sayısı, 21'dir. Bunlar video izlemek (f=2); yabancı şarkı, sesi kısalmış hoparlör, uzayda kaybolan yıldız, hayal ürünü, güzel ülkemizin geri kalanı, bir kediye mama verip diğerinin önüne koymak, kâğıda yazılan yazı, müze gezisi, bilgisayar oyunu, hikâye, bozulmuş oyuncak, radyo, kayan yıldız, ninni, bulut, saat, haber bülteni, kalemlerin ağzını açmak, kalemlik, çorba (f=1)'tir. Bu metaforların gerekçelerinden yola çıkarak oluşturulan kategoriler; 'Anlaşılmaz', 'Belirsiz', 'Faydasız', 'Geçici', 'Gereksiz', 'Sıkıcı', 'Sorunlu', 'Verimsiz' ve 'Yoğun'dur. Olumsuz temayı en iyi temsil ettiği düşünülen örnek metaforlar ve gerekçeleri aşağıda verilmiştir.

Ö3 E11: *'EBA canlı derste anlatılanlar hikâye gibidir. Çünkü belli bir zamandan sonra sarmıyor.'*

Ö7 E11: *'EBA canlı derste anlatılanlar bilgisayar oyunu gibidir. Çünkü zaman israfıdır ayrıca keyif de vermez.'*

Ö8 E11: *'EBA canlı derste anlatılanlar kayan yıldız gibidir. Çünkü göze hoş gelip hiçbir etkisi olmadan yok oldu.'*

Buna göre, öğrenciler canlı derste anlatılanların yoğunluğundan şikayet etmiş, anlatılardan verim alamadıklarını belirterek anlatılanları faydasız görmüşlerdir. Canlı ders uygulamasının bazı aksaklıklarından dolayı öğrenciler problemler yaşadıklarını ve bunun dersi anlayamamalarında önemli bir faktör olduğunu belirtmişlerdir. Derste anlatılanları kalıcı olarak öğrenemedikleri dile getiren öğrencilerin, bu süreçte belirsizlik yaşadıkları görülmüştür.

Öğrencilerin canlı derste anlatılanlara ilişkin ürettikleri metaforların gerekçelerinden yola çıkarak yapılan kategorilendirme ile nötr temada değerlendirilen metafor sayısı, 4'tür. Bunlar; tren, kedi, yontulmayan tahta ve ev (f=1)'dir. Metaforların gerekçelerinden yola çıkarak oluşturulan kategoriler; 'Bütünlük', 'Devamlılık', 'Emek İster' ve 'Tercih'tir. Nötr temayı en iyi temsil ettiği düşünülen örnek metaforlar aşağıda verilmiştir.

Ö29 K10: *'EBA canlı derste anlatılanlar tren gibidir. Çünkü dersi kaçırdığımız zaman gerisi gelmiyor.'*

Ö22 K9: *'EBA canlı derste anlatılanlar ev gibidir. Çünkü girersen içindesin, girmezsen dışında.'*

Nötr temada metafor üreten öğrenciler, canlı derste anlatılanların bir bütün olduğunu, derslerin devamlılık gerektirdiğini belirtmişlerdir. Ayrıca derste anlatılardan kalıcı öğrenme sağlanması için derslere devam hususunda çaba harcamak gerektirdiğini belirten öğrenciler, öte yandan dersleri takip etmenin onların tercihine bırakıldığını söylemişlerdir.

3.3. EBA Canlı Derste Yapılan Etkinliklere Yönelik Metaforlara ve Gerekçelerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt problemi olan 'Lise öğrencilerinin EBA canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin oluşturdukları metaforlar nelerdir?' sorusuna ilişkin bulgular, Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6.

Katılımcıların Canlı Derste Yapılan Etkinliklere İlişkin Oluşturduğu Metaforlar ve Frekans Bilgisi

Metafor adı	f	Metafor adı	f
Bulmaca	4	Dinozor	1
Oyun	3	Gündüz atılan havai fişek	1
Kitap	2	Hayal	1
Paragraf sorusu	2	Hazine	1
Televizyon	2	Hiç açılmayan okul çantası	1
Acı çekirdek	1	Hiçbir şey yapmadan oturmak	1
Anne-baba	1	Hiçbir şey yapmamak	1

Araba	1	İlaç	1
Balon	1	Kahve	1
Bilgi programı	1	Kalemliğin içindekini kullanmak	1
Bilim kurgu	1	Komedi	1
Boş dosya	1	Plüton	1
Boş kâğıt	1	Renk	1
Boş kova	1	Simülasyon	1
Boş şişede su aramak	1	Uçak	1
Çerez	1	Yağ yakıcı spor	1
Çizgi film	1	Yarışma	1
Çöp kutusu	1		

Öğrencilerin canlı yapılan etkinliklere ilişkin ürettikleri metaforlar incelendiğinde Tablo 6'ya göre geçerli metafor sayısının 35 olduğu görülmüştür. En sık kullanılan metaforun bulmaca (f=4) olduğu görülmüştür. Oyun (f=3); kitap, paragraf sorusu, televizyon (f=2); anne- baba, hazine, okul çantası, Plüton (f=1) gibi metaforlar da kullanılan diğer metaforlardır.

Araştırmanın altıncı alt problemi olan 'Lise öğrencilerinin EBA canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin oluşturdukları metaforların gerekçeleri nelerdir?' sorusuna ait elde edilen bulgular, Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7.

EBA Canlı Derste Yapılan Etkinliklere İlişkin Metaforların Ait Olduğu Kategori ve Temalar

Tema	Kategori	Metafor	f	n	%
Olumlu	-Çeşitli	-renk (1), oyun (1) -hazine (1) -komedi (1), bulmaca (2), kahve (1), bilim kurgu (1), oyun (1), televizyon (1) -boş kâğıt (1), araba (1) -ilaç (1), çerez (1), yağ yakıcı spor (1), uçak (1) -kalemliğin içindekini kullanmak (1), oyun (1) -anne baba (1) -bulmaca (2), bilgi programı (1), yarışma (1), çizgi film (1)	24	22	53.4
	-Değerli				
	-Eğlenceli				
	-Esnek				
	-Faydalı				
	-Gerekli				
	-Kalıcı				
	-Öğretici				
Olumsuz	-Çekici değil	-boş dosya (1) -hiç açılmayan okul çantası (1), çöp kutusu (1), paragraf sorusu (2) -hayal (1) -boş kova (1), Plüton (1), boş şişede su aramak (1), gündüz atılan havai fişek (1) -acı çekirdek (1) -hiçbir şey yapmadan oturmak (1), hiçbir şey yapmamak (1) -televizyon (1) -yağ yakıcı spor (1)	15	14	33.3
	-Faydasız				
	-Geçici				
	-Gereksiz				
	-Sıkıcı				
	-Verimsiz				
	-Yorucu				
	-Zor				
Nötr	-Devamlılık	-kitap (1) -balon (1) -simülasyon (1), televizyon (1) -kitap (1) -dinozor (1)	6	6	13.3
	-Dikkat gerektiren				
	-Sanal				
	-Tercih				
	-Yokluk				
Toplam			45	42	100

Tablo 7'de görüldüğü üzere, öğrencilerin canlı derste yapılan etkinlikler il ilgili ürettikleri metaforlar, 21 kategori ve 3 temada toplanmıştır. Sözü edilen kategoriler: 'Çeşitli', 'Değerli', 'Eğlenceli', 'Esnek', 'Faydalı', 'Gerekli', 'Kalıcı', 'Öğretici', 'Çekici değil', 'Faydasız', 'Geçici', 'Gereksiz', 'Sıkıcı', 'Verimsiz', 'Yorucu', 'Zor', 'Devamlılık', 'Dikkat gerektiren', 'Sanal', 'Tercih' ve 'Yokluk'tur. İki kategoride bulunan metaforlar: televizyon (hem 'eğlenceli' hem 'yorucu' kategorilerinde) ve yağ yakıcı spor'dur (hem 'faydalı' hem 'zor' kategorilerinde).

Öğrenciler tarafından canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin üretilen metaforların % 53.4'ü olumlu temada; % 33.3'ü olumsuz temada; % 13.3'ü ise nötr temada değerlendirilmiştir. Buna göre canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin öğrencilerin çoğunlukla olumlu algılara sahip oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin ürettikleri metaforların gerekçelerinden yola çıkarak yapılan kategorilendirme ile olumlu temada değerlendirilen metafor sayısı, 22'dir. Bunlar; bulmaca (f=4); renk, oyun, hazine, komedi, kahve, bilim kurgu,

oyun, televizyon, boş kâğıt, araba, ilaç, çerez, yağ yakıcı spor, uçak, kalemlerin içindekini kullanmak, oyun, anne baba, bilgi programı, yarışma ve çizgi film (f=1). Bu metaforların gerekçelerinden yola çıkarak oluşturulan kategoriler; 'Çeşitli', 'Değerli', 'Eğlenceli', 'Esnek', 'Faydalı', 'Gerekli', 'Kalıcı' ve 'Öğretici'dir. Etkinliklere dair üretilen metaforlardan olumlu temayı oluşturan ve bu temayı en iyi temsil ettiği düşünülen öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö4 K11: *'EBA canlı derste yapılan etkinlikler ilaç gibidir. Çünkü bu süreçte sosyal aktiviteler hakkında bilgilerin verilmesi bu süreci biraz da olsa rahat atlatmamızı sağladı.'*

Ö14 E10: *'EBA canlı derste yapılan etkinlikler renk gibidir. Çünkü her tonu vardır.'*

Ö16 K9: *'EBA canlı derste yapılan etkinlikler yarışma gibidir. Çünkü hem öğrenme hem rekabet duygusu gelişir.'*

Öğrencilerin EBA canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin ürettikleri olumlu metaforlar ve gerekçeleri incelendiğinde öğrenciler canlı derste çeşitli etkinliklerin yapıldığını, yapılan etkinliklere katılabildiklerini böylelikle daha eğlenceli ders işlediklerini belirttikleri görülmüştür. Eğlenerek daha kalıcı öğrenmeler edindiklerini dile getiren öğrenciler, derslerde etkinliklerin yapılmasını gerekli bulmuşlardır. Ayrıca EBA platformunun kullanımının zaman ve mekân esnekliği sağlaması öğrencileri memnun ederken öğrencilere göre sosyal aktiviteler pandemi sürecini daha iyi geçirmelerini sağlamıştır. Sonuç olarak, çoğunlukla öğrenciler (% 53.4) EBA'da katıldıkları etkinliklere ilişkin olumlu algılara sahiptir denilebilir.

Öğrencilerin canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin ürettikleri metaforların gerekçelerinden yola çıkarak yapılan kategorilendirme ile olumsuz temada değerlendirilen metafor sayısı, 14'tür. Bunlar; paragraf sorusu (f=2); boş dosya, hiç açılmayan okul çantası, çöp kutusu, hayal, boş kova, Plüton, boş şişede su aramak, gündüz atılan havai fişek, acı çekirdek, hiçbir şey yapmadan oturmak, hiçbir şey yapmamak, televizyon ve yağ yakıcı spordur (f=1). Üretilen metaforların gerekçelerinden yola çıkarak oluşturulan kategoriler; 'Çekici değil', 'Faydasız', 'Geçici', 'Gereksiz', 'Sıkıcı', 'Verimsiz', 'Yorucu' ve 'Zor'dur. Etkinliklere ilişkin oluşturulan nötr temayı en iyi temsil ettiği düşünülen örnek metaforlar ve sebepleri aşağıda verilmiştir.

Ö1 E11: *'EBA canlı derste yapılan etkinlikler hiç açılmayan okul çantası gibidir. Çünkü çantanın içindeki hiçbir şey işe yaramaz sadece görünüş amaçlıdır. Etkinlikler de yapılır ama hiçbir şey aramaz.'*

Ö3 E11: *'EBA canlı derste yapılan etkinlikler hayal gibidir. Çünkü anlatılanların zihinde tutulması çok güçtür.'*

Ö8 E11: *'EBA canlı derste yapılan etkinlikler paragraf sorusu gibidir. Çünkü çok uzun ve gereksiz olup verdiği düşünce basit ve hayatımıza bir şey katmadı.'*

Öğrencilerin EBA canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin ürettikleri olumsuz metaforlar ve gerekçeleri incelendiğinde öğrenciler canlı dersteki etkinlikleri, faydasız bulduklarını, etkinlikler yapılırken sıkıldıklarını, etkinlikler ile öğrenilenleri unuttuklarını belirtmişlerdir. Yapılan etkinliklerden verim alamadıklarını belirten öğrenciler, ekran başında geçirdikleri süreden dolayı yorulduklarını da dile getirmişlerdir. Etkinliklere katılım sağlamada zorlandıklarını ve etkinlikleri çekici bulmadıklarını belirten öğrencilerin, EBA'daki etkinliklere ilişkin olumsuz algılara sahip olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin ürettikleri metaforların gerekçelerinden yola çıkarak yapılan kategorilendirme ile nötr temada değerlendirilen metafor sayısı, 6'dır. Bunlar; kitap (f=2), balon, simülasyon, televizyon ve dinazor (f=1)'dur. Bu metaforların gerekçelerinden yola çıkarak oluşturulan kategoriler ise 'Devamlılık', 'Dikkat gerektiren', 'Sanal', 'Tercih' ve 'Yokluk'tur. Etkinliklere ilişkin oluşturulan nötr temayı en iyi temsil ettiği düşünülen örnek metaforlar ve gerekçeleri aşağıda verilmiştir.

Ö5 K11: *'EBA canlı derste yapılan etkinlikler dinazor gibidir. Çünkü öyle bir şey yok. Ben etkinlik olduğunu hatırlamıyorum.'*

Ö21 K9: 'EBA canlı derste yapılan etkinlikler kitap gibidir. Çünkü açarsan içindesin açmazsan dışında.'

Öğrencilerin EBA canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin ürettikleri nötr temadaki metaforlar ve gerekçeleri incelendiğinde öğrenciler canlı derste etkinliklerin sanal ortamda yapıldığı için yüz yüze eğitimdeki etkinliklerin yerini tutmadığını aynı zamanda etkinliklerin devamlılık ve dikkat gerektirdiğini belirtmişlerdir. Ayrıca etkinliklerin olmadığını ya da etkinlik yapılmadığını belirten öğrenci görüşü, 'Yokluk' kategorisinde değerlendirilip öğrencinin olumlu ya da olumsuz algıya sahip olmadığı söylenebilir.

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmada öğrencilerin EBA 'canlı ders' kavramına, canlı derste anlatılanlara ve canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin algıları tespit edilmek amaçlanmıştır. Araştırmanın 6 alt problemine yönelik sonuçlar, aşağıdaki gibi özetlenmiştir.

4.1. EBA Canlı Ders Kavramına Yönelik Metaforlara ve Gerekçelerine İlişkin Sonuçlar

Ana problemden yola çıkarak oluşturulan birinci alt probleme yönelik öğrencilerin EBA 'canlı ders' kavramına ilişkin ürettiği geçerli metafor sayısının 37 olduğu görülmüştür. En sık kullanılan metaforun kitap (f=4) olduğu görülmüştür. Çöp tenekesi, kâbus, rüya (f=2); aksesuar, ansiklopedi, ayakkabı, başörtü, bir anda hazırlıksız sınava girmek, bir anda sınava girmek, bol acılı bumbar dolması, bulmaca, dezenfektan (f=1) gibi metaforlar da kullanılan diğer metaforlardır.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan öğrencilerin EBA üzerinden katıldıkları 'canlı ders' kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların gerekçeleri analiz edildiğinde 17 kategori elde edilmiştir. Kategorilerden olumlu, olumsuz ve nötr temaları oluşturulmuştur. Olumlu temayı oluşturan kategoriler; 'Bilgi sağlayıcı', 'Faydalı', 'İhtiyaç', 'Sosyalleştirici' ve 'Süreçlilik'tir. Olumsuz temayı oluşturan kategoriler; 'Anlaşılmaz', 'Belirsizlik', 'Faydasız', 'Gereksiz', 'Sıkıcı', 'Sorunlu', 'Zararlı' ve 'Zorlayıcı'dır. Nötr temayı oluşturan kategoriler; 'Düzenli', 'Emek ister', 'Tercih' ve 'Zorunluluk' tur.

Öğrencilerin EBA canlı ders kavramına ilişkin ürettikleri metaforların gerekçelerinden oluşturulan olumlu temada bulunan metafor oranı % 26.7; olumsuz temada üretilen metafor oranı % 51.1; nötr temada üretilen metafor oranı ise % 22.2'dir. Buna göre; çoğunlukla öğrencilerin pandemi döneminde uzaktan eğitimin sürdürüldüğü EBA canlı derse ilişkin olumsuz algılara sahip olduğu görülmektedir. Benzer bir şekilde Güngör (2021), Demirbilek (2021), Bozdağ ve Dinç (2020) yükseköğretim öğrencilerinin pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitime ilişkin metaforik algılarını incelediği çalışmada öğrencilerin çoğunun olumsuz algılara sahip olduğunu bulmuştur. Ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin metaforik algılarının incelendiği bazı araştırmalarda da (Öztürk ve Koca, 2021; Yaşdal ve Ateş, 2022) en yüksek frekansa sahip olan 'olumsuz anlamda uzaktan eğitim' kategorisini elde etmişlerdir. Benzer şekilde Kurnaz vd. (2023) yaptıkları çalışmada farklı yeteneklere sahip BİLSEM öğrencilerinin de uzaktan eğitim süreci ile baş etmede zorluklar yaşadıkları ve süreçten derinden etkilendikleri sonucuna ulaşmışlardır. Ancak Büyük ve Yıldız (2021) ise çalışmalarında ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin oluşturdukları olumlu metaforların diğer kategorilere göre daha çok elde edilen sonuçlar arasında olduğunu belirtmişlerdir.

Canlı dersleri faydalı bulan öğrencilerin, aynı zamanda pandemi döneminde eğitim ihtiyaçlarını giderdiği için uygulama ile ilgili olumlu görüşlere sahip olduğu görülmektedir. Öğrenciler, canlı dersleri arkadaş ve öğretmenleri ile eş zamanlı bir araya gelebildikleri için sosyallik açısından da olumlu değerlendirmişlerdir. Bunun aksine, Oral (2023) ve Yıldız, vd. (2021) çalışmalarında ise öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde en çok sosyalleşme eksiği yaşadıkları ve arkadaşlarını özledikleri sonucuna ulaşmıştır. Bunlara ek olarak, canlı derslerin sürekliliğinin kendilerinin derse girmek istemelerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Olumsuz temada metafor üreten öğrenciler, canlı dersleri anlayamadıklarını, yüz yüze eğitim gibi faydalı olmadığını, EBA'ya girişte problem yaşadıklarını, günlük ders sayısının fazla olmasından dolayı ekran başında geçirdikleri sürenin onları fiziksel olarak yordüğünü, bu sürenin göz sağlıklarını olumsuz etkilediğini ve derslerde sıkıldıklarını belirtmişlerdir. EBA'da yaşanan alt yapı ve teknoloji sorunlarının öğrencilerin katılımını olumsuz etkilediği Doğan ve Koçak (2020)'nin çalışmasında ulaşılan sonuçlar arasındadır. Kazu, Bahçeci ve Yalçın (2021)'in çalışmasında öğretmenler, uzaktan eğitimden istenilen verimin alınamamasında alt yapı yetersizliğinin payı olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmanın sonucuna benzer şekilde Cantürk ve Cantürk (2021) de öğrencilerin uzaktan eğitim için erişim sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Alanyazında benzer şekilde uzaktan eğitim sistemine yönelik teknik aksaklıkların yaşandığı sonucuna varılan çalışmalar da mevcuttur (Çakır ve Er, 2022; Oral, 2024). Farklı olarak, Can Öztürk vd. (2023) çalışmalarında acil uzaktan eğitim sürecinde özel ortaokul öğrencilerinin devlet ortaokul öğrencilerine kıyasla birden fazla teknolojik araç, tablet ve bilgisayar kullanarak uzaktan eğitime erişim sağladıkları ancak söz konusu öğrencilerin uzaktan eğitime daha olumsuz metaforik algılara sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Öğrencilere göre, canlı derslere katılma zorunlu gibi gözükse de derslere girip girmemeleri öğrencilerin tercihlerine bırakılmıştır. Nitekim, devam konusunda öğrencilere herhangi bir yaptırım uygulanmamıştır. Doğan ve Koçak (2020) yaptıkları çalışmada pandemi sürecinde EBA'da sürdürülen uzaktan eğitime katılımın istenilen düzeyde olmadığını, öğrencilerin yarıdan fazlasının sisteme katılımının düşük olduğunu belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra, canlı derslerin belirli bir program dâhilinde düzenli bir şekilde yürütüldüğünü belirten öğrenciler, uygulamadan verim alınabilmesi için gayret edilmesi ve emek harcanması gerektiğini belirtmişlerdir. Kurna vd. (2023) çalışmalarında öğrencilerin acil uzaktan eğitime katılımı zorunluluk olarak görüp buna bağlı olarak da uzaktan eğitime karşı zıt yönde algı ve tutum geliştirdikleri sonucuna ulaşmışlardır.

4.2. EBA Canlı Derste Anlatılanlara Yönelik Metaforlara ve Gereçlerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan öğrencilerin EBA canlı derste anlatılanlara ilişkin oluşturdukları geçerli metafor sayısının 39 olduğu görülmüştür. Belgesel, hikâye, su ve video izlemek (f=2); ansiklopedi, bilgi kutusu, bilgisayar oyunu, bir kediye mama verip diğerinin önüne koymak, bozulmuş oyuncak, bulut, yabancı şarkı, yontulmayan tahta (f=1) gibi metaforların da kullanıldığı görülmüştür.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan öğrencilerin EBA canlı derste anlatılanlara ilişkin oluşturdukları metaforların gereçleri analiz edildiğinde 21 kategori elde edilmiştir. Kategorilerden olumlu, olumsuz ve nötr metaforlar diye temalar oluşturulmuştur. Olumlu temayı oluşturan kategoriler; 'Akıcı', 'Bilgilendirici', 'Çeşitlilik', 'Eğlenceli', 'Gerekli', 'İhtiyaç', 'Önemli' ve 'Sosyalleştirici'dir. Olumsuz temayı oluşturan kategoriler; 'Anlaşılmaz', 'Belirsiz', 'Faydasız', 'Geçici', 'Gereksiz', 'Sıkıcı', 'Sorunlu', 'Verimsiz' ve 'Yoğun'dur. Nötr temayı oluşturan kategoriler; : 'Bütünlük', 'Devamlılık', 'Emek ister' ve 'Tercih'tir.

Öğrencilerin EBA canlı derste anlatılanlara ilişkin ürettikleri metaforların gereçlerinden oluşturulan olumlu temada üretilen metafor oranı % 40; olumsuz temada üretilen metafor oranı % 51.1; nötr temada üretilen metafor oranı ise % 8.9'dur. Buna göre; çoğunlukla öğrencilerin canlı derste anlatılanlara ilişkin olumsuz algılara sahip olduğu görülmektedir.

Olumlu temada metafor üreten öğrenciler canlı derste anlatılanları, gerekli ve öğretici bulmuşlardır. Eğlenerek öğrendiklerini, anlatılanların çeşitlilik gösterdiğini belirten öğrenciler, derste anlatılanlar sayesinde eğitim ihtiyaçlarının karşılandığını dile getirmişlerdir. Bunun aksine Alabay ve Taşdelen (2017) çalışmalarında EBA'da bulunan içeriklerin ihtiyacı gidermek konusunda yetersiz kaldığını belirtmişlerdir. Pandemi ile birlikte EBA içeriğinin geliştirilmesinin bunda etkisi olduğu söylenebilir.

Olumsuz temada metafor üreten öğrenciler canlı derste anlatılanların yoğunluğundan şikâyet etmiş, anlatılanlardan verim alamadıklarını belirterek anlatılanları faydasız görmüşlerdir. Canlı ders uygulamasının bazı aksaklıklarından dolayı öğrenciler problem yaşadıklarını ve bunun dersi anlayamamalarında önemli bir faktör olduğunu belirtmişlerdir. Derste anlatılanları kalıcı olarak öğrenemediklerini dile getiren öğrencilerin, bu süreçte belirsizlik yaşadıkları görülmüştür. Öğrenciler, canlı derste anlatılanların bir bütün olduğunu, derslerin devamlılık gerektirdiğini belirtmişlerdir. Demirbilek (2021), çalışmasında üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik ürettikleri metaforlardan elde ettiği temalardan 'sürekliliğin olması'nın tekrarlandığını bulmuştur. Ayrıca derste anlatılanlardan kalıcı öğrenme sağlanması için derslere devam hususunda çaba harcamak gerektirdiğini belirten öğrenciler, öte yandan dersleri takip etmenin onların tercihine bırakıldığını söylemişlerdir. Benzer şekilde, Yavuz ve Kaplan (2024) çalışmalarında öğrencilerin acil uzaktan eğitimi yetersiz ve etkisiz buldukları sonucuna ulaşmışlardır.

4.3. EBA Canlı Derste Yapılan Etkinliklere Yönelik Metaforlara ve Gerekçelerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın beşinci alt problemi olan öğrencilerin EBA canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin oluşturdukları geçerli metafor sayısının 35 olduğu görülmüştür. En sık kullanılan metaforun bulmaca (f=4) olduğu görülmüştür. Oyun (f=3); kitap, paragraf sorusu, televizyon (f=2); acı çekirdek, anne baba, araba, balon, bilgi programı, bilim kurgu, boş dosya, boş kağıt, boş kova, boş şişede su aramak, simülasyon, uçak, yağ yakıcı spor, yarışma (f=1) gibi metaforlar kullanılmıştır.

Araştırmanın altıncı alt problemi olan öğrencilerin EBA canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin oluşturdukları metaforların gerekçeleri analiz edildiğinde 21 kategori elde edilmiştir. Kategorilerden olumlu, olumsuz ve nötr temalar oluşturulmuştur. Olumlu temayı oluşturan kategoriler; 'Çeşitli', 'Değerli', 'Eğlenceli', 'Esnek', 'Faydalı', 'Gerekli', 'Kalıcı' ve 'Öğretici'dir. Olumsuz temayı oluşturan kategoriler; 'Çekici değil', 'Faydasız', 'Geçici', 'Gereksiz', 'Sıkıcı', 'Verimsiz', 'Yorucu' ve 'Zor'dur. Nötr temayı oluşturan kategoriler; 'Devamlılık', 'Dikkat gerektiren', 'Sanal', 'Tercih' ve 'Yokluk'tur.

Öğrencilerin EBA canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin ürettikleri metaforların gerekçelerinden oluşturulan olumlu temada bulunan metafor oranı % 53.4; olumsuz temada üretilen metafor oranı % 33.3; nötr temada üretilen metafor oranı ise % 13.3'tür. Buna göre; çoğunlukla öğrencilerin canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin olumlu algılara sahip olduğu görülmektedir.

Öğrenciler canlı derste çeşitli etkinliklerin yapıldığını, yapılan etkinliklere katılabildiklerini böylelikle daha eğlenceli ders işlediklerini belirttikleri görülmüştür. Tüysüz ve Çümen (2016) sistemde yer alan testler, videolar, ders sunumları ve oyunların öğrencilerin dikkatini çektiğini belirtmiştir. Eğlenerek daha kalıcı öğrenmeler edindiklerini dile getiren öğrenciler, derslerde etkinliklerin yapılmasını gerekli bulmuşlardır. Ayrıca EBA platformunun kullanımının zaman ve mekân esnekliği sağlaması öğrencileri memnun ederken öğrencilere göre sosyal aktiviteler pandemi sürecini daha iyi geçirmelerini sağlamıştır.

Olumsuz temada görüş bildiren öğrenciler ise canlı dersteki etkinlikleri, faydasız bulduklarını, etkinlikler yapılırken sıkıldıklarını, etkinlikler ile öğrendiklerini unuttuklarını belirtmişlerdir. Yapılan etkinliklerden fayda sağlayamadıklarını belirten öğrenciler, ekran başında geçirdikleri süreden dolayı yorulduklarını da dile getirmişlerdir. Etkinliklere katılım sağlamada zorlandıklarını ve etkinlikleri çekici bulmadıklarını belirten öğrencilerin, EBA'daki etkinliklere ilişkin olumsuz algılara sahip olduğu görülmüştür. Öğrenciler canlı dersteki etkinliklerin sanal ortamda yapıldığı için yüz yüze eğitimdeki etkinliklerin yerini tutmadığını aynı zamanda etkinliklerin devamlılık ve dikkat gerektirdiğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, 43 lise öğrencisinin katıldığı metafor çalışmasında öğrencilerin çoğu canlı ders kavramına ve derste anlatılanlara yönelik olumsuz algıya sahipken canlı derste yapılan

etkinliklere yönelik olumlu algılara sahip oldukları görülmüştür. Dolayısıyla öğrencilerin pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitime ilişkin çoğunlukla olumsuz algılara sahip oldukları; acil uzaktan eğitimin pandemi sürecinde öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını karşıladığı ancak yine de beledikleri ve istedikleri verimi alamadıkları söylenebilir. Ancak etkinliklerin, ekran karşısında uzun süre duran öğrencileri monotonluktan ve pasiflikten kurtardığı; ders esnasında öğretmen ve arkadaşları ile iletişimlerini artırdığı söylenebilir. Böylelikle etkinlikler, öğrencilerin uzaktan eğitime olan motivasyonlarını kısmen de olsa artırmış olabilir. Bu sonuçtan hareketle, eğitim paydaşlarına ve araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

4.4. Öneriler

Sonuç olarak araştırmanın, acil uzaktan eğitim aracı olan EBA canlı derslere ilişkin lise öğrencilerinin algılarını metaforlar aracılığı ile ele alarak nitel açıdan literatüre katkı sağladığı söylenebilir. Bununla beraber, araştırmanın birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma, nitel bir çalışma olarak yürütülmüştür. Bunun yanı sıra nicel ve karma desende çalışmalar planlanabilir. Çalışma, lise öğrencilerinin görüşleri ile sınırlıdır. Farklı çalışmalarda araştırmacılar, EBA canlı derslere ilişkin hem farklı kademedeki öğrenciler hem tüm kademelerdeki öğretmen, veli veya yöneticilerin metaforlarını da inceleyebilir.

Araştırmada öğrencilerin EBA'yı kullanırken sistemsel sorunlarla karşılaştıkları sonucuna varılmıştır. Bu sonuçtan hareketle, uygulayıcılar tarafından bu sorunlar olabildiğince anında çözülmeye çalışılmalıdır.

Araştırmanın sonuçlarından biri de uzun süre ekrana maruz kalan öğrenciler, fiziksel ve psikolojik problemler yaşamışlardır. Buna bağlı olarak canlı ders süreleri, öğrencilere rahatsızlık vermeyecek şekilde düzenlenmelidir. Günlük ders saatleri, yüz yüze eğitimde uygulanan ders programına benzer ayarlanmalıdır.

Canlı derste yapılan etkinliklere ilişkin öğrencilerin çoğunlukla olumlu algıya sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuçtan hareketle, yüz yüze eğitim sürdürüldüğünde de farklı etkinlik veya projelerle canlı dersler belli aralıklarla devam ettirilerek yakın gelecekte daha fazla söz sahibi olacak olan dijital öğrenmenin sürekliliği sağlanmalıdır.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma için İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu'nun 06.05.2021 tarih ve 2021/9-7 karar sayısı ile etik izin alınmıştır.

Yapay Zeka Kullanımı Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanması için herhangi bir yapay zeka aracından faydalanmamıştır.

Kaynakça/References

- Acar, K. (2022). COVID-19 sürecinde spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik algıları: Bir metafor analizi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 1764-1796. DOI: 10.29299/kefad.986952.
- Aksoy, D. A., Bozkurt, A. ve Kurşun, E. (2021). Yükseköğretim öğrencilerinin koronavirüs (covid-19) pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik algıları. *Anadolu University Journal of Education Faculty*, 5(3), 285-308. <https://doi.org/10.34056/aujef.900375>.
- Alabay, A. ve Taşdelen, V. (2017). Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA (eğitimde bilişim ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı*, 27-29.
- Alan, Y. (2021). Metaphors of academics in Turkey for distance education. *International Journal of Progressive Education*, 17(4), 171-187. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2021.366.11>.
- Atik, A. D. (2020). Fen bilimleri öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı: bir metafor analizi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(2), 148-170.
- Aydıncı, M. ve Zorluoğlu, S. L. (2022). Lise öğrencilerinin covid-19, yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitim algıları. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(2), 1253-1267. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1064883>.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.598299>.
- Bozdağ, B. ve Dinç, F. (2020). The perceptions of physical education teacher candidates towards the concept of distance education in the covid-19 process: a metaphor study. *International Journal of Eurasian Education and Culture*. 5(11), 1954- 1980.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (covid-19) pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: Bir metafor analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1-23. <https://doi.org/10.29065/usakead.777652>.
- Bozkurt, A. ve Sharma, R. C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to CoronaVirus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), i-vi. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3778083>.
- Büyük, E. ve Yıldız, K. (2021). İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin “uzaktan eğitim” çalışmalarına yönelik metaforik algıları. *Social Sciences Studies Journal (SSSJJournal)*, 7(81), 1713-1723.
- Can Öztürk, S., Demirhan, M. ve Öztürk, M. (2023). Metaphoric perceptions of secondary school students about distance education. *Euroasia Journal Of Social Sciences & Humanities*, 10(33), 26–37. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8436317>.
- Cantürk, G. ve Cantürk, A. (2021). İngilizce öğretmenlerinin covid-19 küresel salgını sürecinde gerçekleştirdikleri uzaktan eğitim deneyimleriyle ilgili görüşlerinin metaforlar yoluyla belirlenmesi. *International Journal of Current Approaches in Language, Education and Social Sciences*, 3(1), 688-724.
- Çakır, E. ve Er, E. (2022). Uzaktan eğitime yönelik ortaokul öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi üzerine nitel bir çalışma: Metaforik algıların incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (13), 162-175. <https://doi.org/10.21733/ibad.1117173>.
- Çay, T. ve Tanrıseven, I. (2022). Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin gözünden uzaktan ve yüz yüze eğitim: bir metafor çalışması. *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 13(50), 1494-1509.

- Çivril, H., Aruğaslan, E. ve Özkara, B. Ö. (2018). Uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik algıları: bir metafor analizi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1), 39-59.
- Çokyaman, M. ve Ünal, M. (2020). Öğrenci ve öğretmenlerin covid-19 salgını dönemindeki uzaktan eğitim algısı: bir metafor analizi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18 (Yönetim ve Organizasyon Özel Sayısı), 1684-1715. <https://doi.org/10.26466/opus.913396>.
- Çözeli Esenkal, F. ve Köksalanlar Acun, A. (2022). İznik meslek yüksekokulu öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesi. *International Journal Of Tourism And Destination Studies (IJOTADS)*, 1(1), 12-24.
- Demirbilek, N. (2021). Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime ilişkin metaforik algıları/ Metaphoric perceptions of university students on distance education. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(1), 1-15. <https://doi.org/10.19160/ijer.786303>
- Doğan, S. ve Koçak, E. (2020). EBA sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme. *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(14), 110-124.
- Dursun, A. ve Ergin, E. E. (2022). Covid-19 salgın sürecinde okul yöneticileri, öğretmen ve öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Karamanoğlu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 93-102.
- EBA. (2021). *Canlı dersi nasıl işleyebilirim? Eğitim bilişim ağı*. ders.eba.gov.tr.
- Ekici, G. (2016). Biyoloji öğretmeni adaylarının mikroskop kavramına ilişkin algılarının belirlenmesi: bir metafor analizi çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 615-636.
- Elkatmış, M. ve Tanık, M. (2022). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin metaforik algıları "Kırıkkale Üniversitesi örneği". *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 219-238. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.1030963>.
- Epçaçan, C. ve Pesen, A. (2017). Program geliştirme ve teknoloji ilişkisi. B. Oral ve T. Yazar (Editörler), *Eğitimde program geliştirme ve değerlendirme* içinde (s. 610- 640). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Erden, M. (1998). *Eğitimde program değerlendirme* (3. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Ergüleç, F. ve Eren, E. (2024). Kriz dönemlerinde üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin metaforik algıları. *Toplum, Eğitim ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 95-112.
- Fidan, M. (2017). Metaphors of blended learning students regarding the concept of distance education. *International Online Journal of Educational Sciences*, 9(1), 276- 291. <https://dx.doi.org/10.15345/iojes.2017.01.017>
- Güneş, A. ve Fırat, M. (2016). Açık ve uzaktan öğrenmede metafor analizi araştırmaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 115-129.
- Güngör, A. (2021). Yükseköğretim öğrencilerinin 'uzaktan eğitim' kavramına ilişkin metaforik algıları: Kilis 7 Aralık Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi örneği. *Eskiyeşi*, 45, 693-717. <https://doi.org/10.37697/eskiyeni.945841>
- Hesse- Bieber, S. N. & Leavy, P. (Eds.). (2008). *Handbook of emergent methods*. Guilford Press.
- Kaban, A. (2021). Determining teachers', students', and parents' perceptions of distance education through metaphors. *International Journal of Research in Education and Science*, 7(1), 245-264. <https://doi.org/10.46328/ijres.1316>.

- Kan, A. Ü. ve Özmen, E. (2024). Metaphoric perceptions of pre-service teacher on distance education during the Covid-19 pandemic. *Journal of History School*, (LI), 1085-1118.
- Karakuş, H. ve Kuru, N. (2022). Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının uzaktan öğretim hakkındaki görüşleri ve metaforik algıları. *ERPA 2022*, 118.
- Karataş, S. (2003). Yüz yüze ve uzaktan eğitimde öğrenme deneyimlerinin eşitliği. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 2(3), 91-104.
- Kazu, İ. Y., Bahçeci, F. ve Yalçın, C. K. (2021). Öğretmenlerin koronavirüs pandemisi döneminde verdikleri uzaktan eğitime ilişkin metaforik algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(2), 701-715. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.814015>.
- Keşkek, M. ve Yüksel, D. K. (2022). Öğretmenlerin covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin algıları: bir metafor analizi çalışması. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 354-376.
- Kurnaz, A., Barışık, C. Ş. ve Kaynar, H. (2023). Bilim ve sanat merkezi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik metaforik algıları. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(3), 837-852. <https://doi.org/10.38151/akef.2023.87>.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (Thousand Oaks, Sage).
- Oral, S. D. (2024). İlkokul öğrencilerinin uzaktan eğitim algılarının metaforik ifade yoluyla incelenmesi. *Journal of Educational Philosophy and Sociology*, 5(1), 75-85.
- Oral, B. ve Yazar, T. (Editörler). (2017). *Eğitimde program geliştirme ve değerlendirme*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Öztürk, D. ve Koca, A. H. (2021). Ortaokul öğrencilerinin laboratuvar ve uzaktan eğitim kavramlarına yönelik metaforik algıları. *Anadolu Öğretmen Dergisi*, 5(1), 179-199. <https://doi.org/10.35346/aod.929576>
- Saban, A. (2008). Metaphors about school. *Educational Administration: Theory and Practice*, 55(55), 459-496.
- Seale, C. (1999). Quality in qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 5(4), 465-478. <https://doi.org/10.1177/107780049900500>.
- Süzük, E. ve Akıncı, T. (2022). Öğretmen adaylarının covid-19 pandemisi sürecinde çevrimiçi eğitime yönelik algılarının incelenmesi: Bir metafor analizi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 56(56), 209-232.
- Tuncay, N. ve Özçınar, Z. (2009). Distance education students' 'metaphors'. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 2883-2888. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.513>.
- Turgut, Y. E. ve Yıldırım, M. (2022). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 68-90. <https://doi.org/10.19171/uefad.1032658>.
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). EBA ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 278-296.
- Usta, İ. (2019). Distance learners metaphorical images to open education. *Journal of Strategic Research in Social Science*, 5(1), 109-122. <https://doi.org/10.26579/josress-5.1.7>.
- Ürünibrahimoğlu, M., Göçer, V., Özer, S. ve Köseoğlu, E. (2022). İlkokul öğrencilerinin ve öğretmenlerinin canlı ders deneyimlerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 21-41.

- Yaşdal, B. ve Ateş, Ö. T. (2022). Ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik metafor algıları. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 85-97.
- Yavuz, M. ve Kaplan, Y. Ü. (2024). Investigation of EFL Students' Readiness and Metaphorical Perceptions for Emergency Remote Teaching. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(1), 116-150. <https://doi.org/10.51460/baebd.1395369>.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, E. P., Alkan, A. ve Cengel, M. (2021). Students metaphoric perceptions regarding the concept of distance education during the pandemic. *Educational Research and Reviews*, 16(6), 247-255. <https://doi.org/10.5897/ERR2021.4159>.
- Yılmaz, A. B. (2019). Distance and face-to-face students' perceptions towards distance education: A comparative metaphorical study. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 20(1), 191-207. <https://doi.org/10.17718/tojde.522705>.
- Yılmaz, G. K. ve Güven, B. (2015). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 6(2), 299-322. <https://doi.org/10.16949/turcomat.75936>.
- Yüksel, A. ve Kılıç, A. (2023). Sınıf eğitimi öğretmen adaylarının uzaktan ve yüz yüze eğitime ilişkin metaforik algıları. *Journal of Academic Social Science Studies*, 16(98).

İletişim/Correspondence

Fadime YILMAZ AKSAK
fadime.aksak123@gmail.com

Prof. Dr. Ahmet KARA
ahmet.kara@inonu.edu.tr